

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-master Letterkunde van de Universiteit Utrecht**

	Gegevens	
datum	Naam instelling	: Universiteit Utrecht
30 juni 2014	Naam opleiding	: wo-master Letterkunde (60 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 18 december 2013
Definitief besluit	Varianten opleiding	: voltijd
accreditatie wo-master	Specialismen	: Literatuur en cultuurkritiek
Letterkunde van de Universiteit		Middeleeuwen en Renaissance studies
Utrecht (002399)	Locatie opleiding	: Utrecht
uw kenmerk	Datum goedkeuren	
	panel	: 18 september 2012
ons kenmerk	Datum locatiebezoeken	: 14 – 16 januari 2013
NVAO/20142162/SL	Datum visitatierapport	: 15 juni 2013
bijlagen	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 12 juli 2012
3		

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel (hierna ook: de commissie) de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden. Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de opleidingen Taal en Letterkunde van de Universiteit Utrecht. Het panel heeft meerdere opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Advies van de commissie

Samenvatting bevindingen en overwegingen van de commissie.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt standaard 1 als voldoende.

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. De commissie heeft dit domeinspecifiek

Pagina 2 van 8 referentiekader bestudeerd en concludeert dat dit een goede basis is voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

De doelstelling van de masteropleiding Letterkunde is om studenten op hoog academisch niveau op te leiden tot verschillende typen specialisten die een bijdrage kunnen leveren aan de beschrijving van, het onderzoek naar, en de advisering over letterkundige vraagstukken met een nationale en internationale maatschappelijke context. De Utrechtse opleiding Letterkunde onderscheidt zich hierbij van andere opleidingen door te kiezen voor een thematische indeling van de opleiding in de specialismen Literatuur en cultuurkritiek (LCK), Middeleeuwen en Renaissance studies (MRS) en Vertalen. Binnen de opleiding bestaan geen aparte programma's voor individuele talen. Wel kunnen studenten kiezen voor een taalspecifieke invulling van het programma. Deze benadering sluit volgens de kritische reflectie aan bij de doelstelling van het de opleiding om studenten over de grenzen heen te laten kijken van de tot op dat moment bestudeerde taal- of literatuurwetenschappelijke benadering. De commissie heeft waardering voor de gekozen thematische oriëntatie van de opleiding. De opleiding zou echter meer werk moeten maken van een overkoepelende visie die samenhang geeft aan de gehele masteropleiding.

De eindtermen passen bij de eisen die aan een universitaire opleiding gesteld worden en sluiten aan op het domeinspecifieke referentiekader. De eindtermen zijn correct en volledig, maar wel vrij algemeen geformuleerd. De commissie heeft hiervoor begrip vanuit de programmagerichte oriëntatie van de opleiding en het ontbreken van een visie die samenhang geeft aan de gehele masteropleiding. Zij adviseert de opleiding wel om de eindtermen in de toekomst richtinggevender te formuleren. De opleiding heeft volgens de commissie een adequaat beeld van haar eigen nationale en internationale profiel.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De commissie beoordeelt standaard 2 als voldoende.

Het studiejaar van alle drie de masterprogramma's binnen de opleiding Letterkunde is verdeeld in vier blokken van 15 EC. De invulling van de eerste drie blokken varieert per programma. Wel worden de blokken in alle programma's gekarakteriseerd door de combinatie van een taaloverstijgend en een taalspecifiek onderwijsaanbod. Studenten LCK en MRS hebben de keuze om ofwel een taalspecifieke variant ofwel een algemene variant van het programma te volgen. Binnen Vertalen wordt alleen een taalspecifieke variant aangeboden. Als studenten voor de taalspecifieke variant kiezen, volgen zij minstens 15 EC taalspecifiek onderwijs en schrijven zij hun scriptie onder begeleiding van een examenbevoegd docent uit de staf van die taal. In alle programma's is het laatste blok gewijd aan het afstudeerproject.

De commissie heeft de opbouw en samenhang van de opleiding bestudeerd. Zij stelt vast dat op het niveau van de programma's sprake is van logisch samenhangende curricula die zijn gestoeld op concrete leerlijnen.

De beoogde leerdoelen worden in alle drie de programma's op een adequate manier en op het juiste niveau aan de orde gesteld. Binnen de masteropleiding Letterkunde kunnen de drie programma's LCK, MRS en Vertalen volgens de commissie het beste worden getypeerd als afzonderlijke studieprogramma's. Studenten volgen geen gezamenlijke cursussen en er is geen sprake van opleidingsoverstijgende leerlijnen. De commissie is van mening dat de opleiding de gemeenschappelijkheid van de programma's verder zou moeten uitwerken, bijvoorbeeld in de vorm van een gedeeld vak.

Pagina 3 van 8 De didactische uitgangspunten van de opleiding zijn gericht op kleinschalig en actief onderwijs. De commissie ziet dit in de opleiding terug in het aanbod van werkcollege-onderwijs en tutorialonderwijs. Vanuit de onderwijsvisie van de Universiteit Utrecht wordt in de masterfase verder expertisegericht onderwijs aangeboden, waarin de nadruk ligt op de voorbereiding op de arbeidsmarkt of een vervolgopleiding binnen de wetenschap. Dit uitgangspunt is volgens de commissie zichtbaar in de aandacht die er in de opleiding, en vooral in de programma's LCK en MRS, is voor wetenschappelijke vorming. Daarnaast biedt de opleiding studenten uitgebreide mogelijkheden voor het volgen van een stage. De commissie adviseert om de meerwaarde van een internationaal verblijf te blijven benadrukken.

Tijdens de studie worden studenten begeleid door een programmacoördinator en een studieadviseur. De programmacoördinator is het eerste inhoudelijke aanspreekpunt voor vragen van studenten over stages en cursussen. De scriptiebegeleiding en de studiebegeleiding zijn volgens de commissie op een adequate manier ingericht. Wel vindt zij het opmerkelijk dat studenten binnen één opleiding op verschillende manieren begeleid worden. Zij adviseert de opleiding om de studiebegeleiding te uniformeren. De gelijkmatige spreiding van studielast en de goede studiebegeleiding zorgen volgens de commissie voor een programma dat goed studeerbaar is. Desondanks zijn de rendementcijfers laag. De commissie heeft kennisgenomen van de maatregelen die de opleiding neemt om het studiesucces te verbeteren en heeft er vertrouwen in dat deze maatregelen bijdragen aan de verhoging van de rendementen.

Het personeel van de opleiding Letterkunde is kwantitatief voldoende en inhoudelijk goed gekwalificeerd. Wel zijn bij alle opleidingen Taal- en Letterkunde veel klachten over werkdruk. De commissie is van mening dat hieraan bijzondere aandacht moet worden besteed. De commissie heeft dan ook met instemming begrepen dat de werkdruk recent door het college van bestuur als serieus aandachtspunt is benoemd.

De opleidingsspecifieke voorzieningen (elektronische leeromgeving, bibliotheek en studieplekken) zijn ruim aan de maat en de leden van de opleidingscommissie worden goed geïnformeerd en begeleid in hun taak. De commissie vindt het echter onwenselijk dat de evaluatie van het programma MRS bij een andere opleidingscommissie is belegd, dan de evaluatie van LCK en Vertalen. Zij adviseert het management met klem om deze situatie op korte termijn te veranderen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

De commissie beoordeelt standaard 3 als voldoende.

De commissie heeft onderzoek gedaan naar het facultaire toetsbeleid, de procedures rondom toetsing en de toetsvormen die in de masteropleiding Letterkunde worden toegepast. Het facultaire toetsbeleid voldoet volgens de commissie aan de eisen en geeft richting aan kwaliteitsverhoging van toetsing. Er zijn facultaire regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herstelmogelijkheden te bieden.

De masteropleiding Letterkunde valt onder de facultaire examencommissie voor de academische masters. De commissie stelt vast dat deze examencommissie voldoende functioneert. Zij heeft een facultair onderzoek naar scriptieoordelen ingesteld en werk gemaakt van uniformering van beoordelingsformulieren. Wel vindt de commissie dat de examencommissie haar rol nog proactiever zou kunnen invullen. Naar het oordeel van de

Pagina 4 van 8 commissie is het noodzakelijk dat ingeleverde werkstukken door alle docenten systematisch worden gecontroleerd op plagiaat en dat erop wordt toegezien dat de afgesproken gestandaardiseerde beoordelingsformulieren ook worden gebruikt. Daarnaast zou de examencommissie toetsen en eindwerken steekproefsgewijs kunnen gaan controleren. Hoewel implementatie van het toetsbeleid nog verder moet worden uitgevoerd, is de commissie te spreken over de stappen die tot nu toe zijn genomen.

De commissie heeft toetsmateriaal uit verschillende cursussen van de opleiding Letterkunde bestudeerd, waaronder tussentoetsen, eindtoetsen, gemaakte toetsen, antwoordsleutels en proeftentamens. Zij stelt vast dat de toetsing voldoende aansluit op de vakinhoud en het opleidingsniveau van de student, dat de toetsvormen voldoende gevarieerd zijn en dat de toetsvragen helder geformuleerd zijn. De beoordeling is inzichtelijk en eerlijk.

Voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft de commissie tien scripties geselecteerd. De selectie bevatte lage, middelhoge en hoog becijferde scripties in verschillende talen en uit alle drie de programma's. De commissie heeft vastgesteld dat de studenten in de steekproef het beoogde eindniveau realiseren.

Algemeen eindoordeel

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken tijdens het visitatiebezoek tot de conclusie dat de masteropleiding op de drie standaarden aan de eisen voldoet. De geformuleerde eindtermen en doelstellingen van de programma's sluiten aan op het domeinspecifieke referentiekader, hebben het juiste niveau en passen bij het wetenschapsgebied. De commissie heeft waardering voor de gekozen thematische oriëntatie van de opleiding. Zij vindt wel dat de opleiding meer werk zou moeten maken van een overkoepelende visie die samenhang geeft aan de gehele masteropleiding.

De relatie tussen de drie programma's zou ook op curriculumniveau zichtbaarder moeten worden gemaakt. Op het niveau van de programma's vertonen de studieprogramma's echter een logische samenhang. Er is voldoende aandacht voor wetenschappelijke vorming en beroepsoriëntatie. De didactische uitgangspunten zijn herkenbaar in de gekozen werkvormen en de grootte van de werkgroepen. Het curriculum is studeerbaar en uitdagend genoeg. De commissie heeft vertrouwen in de voorgenomen maatregelen om het studiesucces te bevorderen en de opleiding beschikt kwantitatief en kwalitatief over voldoende personeel. De opleidings specifieke voorzieningen zijn aan de maat. Wel adviseert de commissie om de evaluatie van de opleiding, en specifiek het programma MRS, neer te leggen bij één opleidingscommissie.

De toetsing door de masteropleiding Letterkunde voldoet volgens de commissie aan de kwaliteitsnormen. Het toetsbeleid is transparant en geeft richting aan kwaliteitsverhoging van toetsing. Hoewel de implementatie van het toetsbeleid nog verder moet worden uitgevoerd, is de commissie tevreden over de stappen die tot nu toe zijn genomen. Aan de hand van een steekproef van masterscripties stelt de commissie vast dat studenten het beoogde eindniveau bereiken.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie en in het bijzonder deze ten aanzien van een grotere gemeenschappelijkheid van de drie programma's.

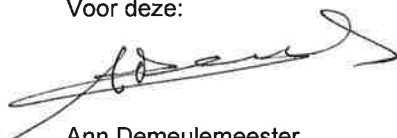
Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit Utrecht te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 2 juni 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 24 juni 2014 heeft de instelling gereageerd op het voornemen tot besluit. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen in het definitieve besluit.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-master Letterkunde (60 ECTS; variant: voltijd; locatie: Utrecht) van de Universiteit Utrecht te Utrecht. De opleiding kent de volgende specialismen: Literatuur en cultuurkritiek, Middeleeuwen en Renaissance studies, Vertalen. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is van kracht tot en met 29 juni 2020.

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ann Demeulemeester', written over a horizontal line.

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

Tabel 1: Rendement.

Cohort	2010	2011	2012
Rendement	80%	78%	57%

Tabel 2: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD	BKO
Percentage	13%	87%	84%

Tabel 3: Student-docentratio.

Ratio	29,3
--------------	------

Tabel 4: Contacturen.

Studiejaar	1
Contacturen	4-6

- Prof. dr. Theo D’haen, voorzitter, hoogleraar in de Engelse, Amerikaanse en Vergelijkende Literatuurwetenschap, Faculteit der Letteren, Katholieke Universiteit Leuven (2002-heden);
- Prof. dr. Geert Booij, (emeritus) hoogleraar Algemene Taalwetenschap en Nederlands, Universiteit Leiden (2005-2012);
- Dr. Elisabeth van der Linden, universitair hoofddocent Frans en Roemeens, Universiteit van Amsterdam (1979-2009);
- Prof. dr. Achim Hermann Hölter, hoogleraar Vergelijkende Literatuurwetenschappen, Universiteit van Wenen (2009-heden);
- Prof. dr. Hub Hermans, hoogleraar moderne Romaanse Letterkunde en Cultuurkunde, Rijksuniversiteit Groningen (1990-heden);
- Lily Kruiger BA, masterstudent Scandinavische Talen en Culturen, Rijksuniversiteit Groningen (2012- heden).

De commissie werd ondersteund door dr. Marianne van der Weiden, drs. Erik van der Spek en Adrienne Wieldraaijer-Huijzer MA, secretarissen (gecertificeerd).